

Ale-g. 659

Sprawozdanie

komisyi prawniczej o wniosku posła ks. Stojałowskiego w sprawie wykonania nowej ustawy o dostarczaniu podwód dla wojska.

Wysoki Sejmie!

Wnioskodawca domaga się wezwania do c. k. Rządu, ażeby rozporządzeniem wykonawczem do ustawy o nowych taryfach dla podwód objaśnił i postanowił:

„1. że nowa taryfa za podwoły ma zastosowanie nietylko w wypadkach dostarczania podwód dla wojska, ale także w razie dostarczania podwód dla c. k. władz politycznych, jak geometrów, żandarmów i t. d.

2. że władze wojskowe nie powinny obchodzić przepisów nowej ustawy przez zawieranie prywatnych umów z przedsiębiorcami-spekulantami, ani też z właścicielami poza przestrzenią maksymalną“.

Do 1. Żądanie, by nowa taryfa wprowadzona ustawą z 22. maja 1905 Nr. 86 dz. p. p. i rozp. wykon. z 20. maja 1905 Nr. 87 dz. p. p. dla c. i k. wojska przez wydanie rozporządzenia wykonawczego objaśniającego tę ustawę mogła być rozszerzoną także na wypadki dostarczania podwód dla organów c. k. władz politycznych, nie może być urzeczywistnione w drodze rozporządzenia, gdyż ustawy ściśle stosowane być muszą, ustawa z 23. maja 1905 Nr. 86 dz. p. p. odnosi się wyłącznie do podwód wojskowych, a w §. 27. tej ustawy zniesiono tylko dotychczasowe przepisy o podwodach wojskowych tak, iż przepisy o dostarczaniu podwód dla innych organów rządowych, a mianowicie §. 8. rozp. min. z 3. lipca 1854 l. 8 dz. p. p., z 23. lipca 1871 l. 16 dz. p. p., z 31. marca 1895 l. 62 dz. p. p. i z 31. grudnia 1875 l. 4 dz. p. p. dotąd mają swą moc obowiązującą.

Zaznaczyć przy tem należy, że żądanie wnioskodawcy, aby ustawa z 22. maja 1905 l. 86 dz. p. p. i rozp. wyk. z 23. maja 1905 l. 87 dz. p. p. miało zastosowanie przy podwodach przez c. k. żandarmów używanych jest zbyt szkodliwe, gdyż ustawa powyższa po myśli postanowienia w jej §. 5 zawartego odnosi się także do c. k. żandarmów.

Do 2. Wedle §. 8. ust. z 23. maja 1905 l. 86 dz. p. p. wolno jest żądającemu podwoły nająć ją sobie za cenę, któraby ceny taryfowej nie przekraczała, przeto i w drugim kierunku nie da się nic zaradzić w drodze rozporządzenia wykonawczego. Lecz słuszne są skargi ludności przez wnioskodawcę podane, że we wielu wypadkach c. i k. wojskowość podwoły zamawiała nie bezpośrednio u właścian za pośrednictwem Zwierzchności gminnej lub władzy politycznej, lecz u przedsiębiorców, którzy wynagrodzeniem za podwoły przez wojskowość wy-

płaconem dzielili się, zatrzymując część dla siebie, a wypłacając bezpośrednim dostawcom podwód ceny poniżej taryfy ugodzone z oczywistą krzywdą tych ostatnich. Takie pośrednictwo spekulantów należy wykluczyć, a przepis w drugim zdaniu §. 8. objęty stosować wyjątkowo, gdyż i ten §. stanowi wyjątek od ogólnej zasady w pierwszym zdaniu tego §-fu określonej, że podwoda ma być żądana, nadto o cenę układać powinno się bezpośrednio z dostarczycielem podwody. W tym kierunku należy u c. k. Rządu uzyskać pomoc i zarządzenie.

Wreszcie żąda wnioskodawca, by zapobiedz zawieraniu przez wojskowość umów prywatnych o użycie podwód poza przestrzenią maksymalną. Żądaniu temu również nie można uczynić zadość, gdyż maksymalna przestrzeń ustanowioną jest w §. 17. ustawy i dostarczający podwody może się do tego przepisu odwołać, jeżeli zaś tego nie czyni, lecz umawia się o dalsze użycie podwody, to taka prawnoprywatna umowa wedle ustawy cywilnej musi być ocenioną.

Komisya prawnicza wnosi zatem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby postarał się o zarządzenie, by c. i k. wojskowość, żądając podwód po myśli §. 8. ust. z 22. maja 1905 l. 86 dz. p. p., z żądaniem takim zwracała się ile możności bezpośrednio do Zwierzchności gminnych lub władz politycznych i ani w razie takiego żądania, ani też w razie wyjęcia podwód nie używała do tego pośredników-spekulantów.

Przewodniczący:

Wł. Czaykowski w. r.

Sprawozdawca:

Tarnawski w. r.